

4^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ
ΥΓΕΙΑ
ΑΘΗΝΑ 17-18/6/22

**“ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ
ΜΕ ΑΥΤΙΣΜΟ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ”**

Χ.ΣΙΦΝΑΙΟΣ, Ν ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ

Νικολέττα Μαυροειδή, MD, MPH, PhD

Παθολόγος, Επιδημιολόγος,

*Τμήμα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης και
Εκπαίδευσης, Κέντρο Παιδιού και Εφήβου*

Κέντρο Παιδιού και Εφήβου-

- Αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία
- Ιδρύθηκε το Μάρτιο του 1996 ως εξέλιξη του Διαγνωστικού και Συμβουλευτικού Κέντρου “Horizon” στη Χίο
- Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας με βάση τις αρχές της κοινοτικής ψυχιατρικής
- Ειδικά πιστοποιημένος φορέας κοινωνικής φροντίδας
- στο Εθνικό Μητρώο μη κερδοσκοπικών οργανισμών στον τομέα της διεθνούς προστασίας μετανάστευσης και κοινωνικού αποκλεισμού
- Έδρα στη Χίο – 3 κλινικές δομές και Υποκατάστημα στην Αθήνα- 2 κλινικές και ΤΕΤΕ.
- 9.500 εξυπηρετούμενοι, >1000 εκπαιδευόμενοι

Τμήμα
ψυχικής υγείας
ενηλίκων

ΤΜΗΜΑ
ΠΑΙΔΙΩΝ & ΕΦΗΒΩΝ

ΤΜΗΜΑ
ΕΓΓΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ &
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Τμήμα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης και Εκπαίδευσης

- Ιδρύθηκε το 2014 και εδρεύει στο Περιστέρι Αττικής.
 - I. Σχεδιασμός και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων
 - II. Η υποστήριξη, προαγωγή και συντονισμός της ερευνητικής δραστηριότητας
 - III. Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων
- Βελτίωση ποιότητας παρεχόμενων υπηρεσιών ΨΥ εκπαίδευσης και κοινωνικής φροντίδας
- Προαγωγή κοινωνικής ένταξης ατόμων με Ψ διαταραχές- Βελτίωση ποιότητα ζωής .
- Ικανοποίηση λητών υπηρεσιών ΨΥ, εργασιακή ικανοποίηση και επαγγελματική εξουθένωση εργαζόμενων ΨΥ, διαθέσιμοι πόροι για τις ΔΑΦ στην Ελλάδα, αποτελεσματικότητα θεραπευτικών παρεμβάσεων.
- **Erasmus+ Integrative Parentis' Autism Training, ACF Grow4autism, autismap.gr**

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΣΜΑΤΟΣ

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΔΟΜΕΣ ΑΥΤΙΣΜΟΥ

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

ΓΝΩΡΙΣΤΕ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ **AUTISMAP.Gr**

Οδηγός για τον αυτισμό στην Ελλάδα- Διαδικτυακή πύλη ενημέρωσης και υποστήριξης .

Αναζήτηση δομών και υπηρεσιών : Εύκολη και δωρεάν **αναζήτηση δομών** δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου και επαγγελματιών που εξυπηρετούν άτομα με Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος, ανά κατηγορία δομής (π.χ Κέντρα Ειδικών Θεραπειών, Παιδοφυχίατροι κ.λπ.), ανά Περιφέρεια και ανά περιφερειακή ενότητα. **Η παράθεση των δομών συνιστά αποτέλεσμα χαρτογράφησης, δεν έχει απολύτως κανένα διαφημιστικό ή προωθητικό χαρακτήρα και δεν υφίσταται κανενός είδους οικονομική συναλλαγή μεταξύ του autismar και των αναρτημένων δομών και επαγγελματιών.**

Δωρεάν καταχώρηση νέων δομών: Κάθε δημόσια ή ιδιωτική δομή / επαγγελματίας που εξυπηρετεί άτομα με ΔΑΦ, μπορεί να καταχωρήσει **εντελώς δωρεάν** τα στοιχεία της στην ιστοσελίδα μέσω της ειδικής φόρμας εγγραφής .

Νομοθεσία για άτομα με αυτισμό /ΔΑΦ: Παρουσίαση της νομοθεσίας: Βασικά δικαιώματα, Υπηρεσίες Υγείας, Εκπαίδευσης, Κοινωνικής φροντίδας, Κοινωνική ασφάλιση, Εργασία. **Επικαιροποίηση ανά μήνα** ή και συχνότερα στην περίπτωση έκδοσης σημαντικής νέας νομοθεσίας.

Συχνές ερωτήσεις: Τι ορίζεται από το νόμο ,απαντήσεις σε ειδικά θέματα .

Αρθρογραφία για το ευρύ κοινό : Έγκριτοι επιστήμονες, με πολυετή εμπειρία στον αυτισμό, αρθρογραφούν, μεταγράφοντας την επιστημονική πληροφορία με τρόπο προσιτό για τους μη ειδικούς. Κάθε μήνα, τουλάχιστον 1-2 νέα άρθρα.

Υποστήριξη και προβολή : Το Autismar υποστηρίζει και προβάλλει την πρώτη ηλεκτρονική εφημερίδα με συντελεστές άτομα στο φάσμα του αυτισμού www.themates.gr

Επικοινωνήστε μαζί μας: Περιμένουμε ερωτήσεις ή προτάσεις συμπληρώνοντας το αντίστοιχο πεδίο στην **Επικοινωνία** και θα σας απαντήσουμε το συντομότερο μέσω email.

Αρθρογραφία

Δομές ΔΑΦ

Νομοθεσία

Φόρμα Εγγραφής Νέας Δομής

AUTISMAP.GR: ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΥΤΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- **Σκοπός:**
- η υποστήριξη των δικαιωμάτων και της κοινωνικής ένταξης των ατόμων με αυτισμό και των οικογενειών τους,
- η ενίσχυση της προσβασιμότητας τους στις κατάλληλες δομές και υπηρεσίες και
- η καταπολέμηση του στίγματος .

ΤΙ ΣΧΕΔΙΑΖΟΥΜΕ:

- Πλήρη ανανέωση ψηφιακής πλατφόρμας 2022
- Ανανέωση στα πλαίσια του Προγράμματος Grow4autism- Active Citizens' Fund
- Πεδίο για Επιστημονική κατάρτιση & ενημέρωση επαγγελματιών
- Ενίσχυση της επικοινωνίας και διάχυσης- Συνεργασιών
- Από τη χαρτογράφηση στην ανάπτυξη /υποστήριξη υπηρεσιών
- Προαγωγή της στοματικής υγείας και υγιεινής των ατόμων με ΔΑΦ
- Προαγωγή της εργασιακής ένταξης & απασχόλησης – Υποστηρίζόμενη εργασία
- Εργασιακή ένταξη στο πλαίσιο κοινωνικής επιχειρηματικότητας- ΚΟΙΣΠΕ

Αυτισμός-Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ)

- Εντάσσονται στις Διαταραχές της Ανάπτυξης που αφορούν περισσότερο από το 1% του πληθυσμού και στην Ελλάδα
- Τα άτομα με ΔΑΦ εμφανίζουν, διαφορετικού βαθμού, δυσκολίες στην κοινωνική συναλλαγή, στη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία και επαναλαμβανόμενες συμπεριφορές, ενδιαφέροντα ή κινήσεις.
- Μπορεί να είναι, από εξαιρετικά προικισμένα, έχοντας ανάγκη περιορισμένης υποστήριξης έως και να χρειάζονται σημαντική και συνεχή υποστήριξη για την καθημερινή τους διαβίωση
- Η εικόνα μεταβάλλεται ανάλογα με την ηλικία και τη φάση ζωής του ατόμου, αναδεικνύοντας πολλές, διαφορετικές και μεταβαλλόμενες ανάγκες στη διάρκεια της ζωής των ατόμων με ΔΑΦ και των οικογενειών τους.

Εργασιακή απασχόληση και ένταξη των ατόμων με ΔΑΦ

- Τα ποσοστά απασχόλησης δεν ξεπερνούν διεθνώς το 25%.
- Σε αυτές τις περιπτώσεις η εργασία είναι συχνά κατώτερη των προσόντων τους ή διακόπτεται πολύ γρήγορα
- Οι πιθανότητες επαγγελματικής απασχόλησης και ένταξης είναι μεγαλύτερες για τους εφήβους και ενήλικες με αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας ή σύνδρομο Asperger.

Τομείς δεξιοτήτων ατόμων με ΔΑΦ

- Μαθηματικά
- Ηλεκτρονικοί υπολογιστές
- Ιδιαίτερη τάση για την τάξη . Λόγω της ιδιαίτερης προσοχής τους στη λεπτομέρεια και της προτίμησης τους για προβλέψιμες ρουτίνες, μπορούν να είναι ιδιαίτερα παραγωγικοί σε εργασίες που απαιτούν προσοχή στη λεπτομέρεια, με επαναλαμβανόμενα μοτίβα.
- Εξαιρετικά αφοσιωμένοι στην εργασία τους καθ' όλη τη διάρκεια της ημερήσιας απασχόλησης τους, δεν επιθυμούν να έχουν διαλλείματα για να συμμετέχουν σε συζητήσεις κοινωνικού περιεχομένου.

Δυσκολίες των ατόμων με ΔΑΦ στο χώρο εργασίας 1

- Προβλήματα επικοινωνίας με τους άλλους - Δυσκολία στην κατανόηση οδηγιών για υλοποίηση μιας εργασίας ή στην έκφραση της ανάγκης για βοήθεια σε κάποιο πρόβλημα.
- μη κοινωνικά αποδεκτές συμπεριφορές– Δυσκολία στην κατανόησης κοινωνικών κανόνων
- Δυσκολία στην αναγνώριση των προθέσεων του άλλου
- Δυσκολία προσαρμογής στις αλλαγές περιβάλλοντος, προσώπων και γενικότερα συνθηκών – Η αλλαγή της ρουτίνας (χώρος/πλαίσιο εργασίας) μπορεί να προκαλέσει αυξημένο άγχος.
- Ενδεχομένως , Δυσκολία για αυτόνομη εργασία – Αναγκαία η συχνή επίβλεψη της εργασίας από κάποιον άλλον.

Δυσκολίες των ατόμων με αυτισμό στο χώρο εργασίας 2

- Ζητήματα αισθητηριακής επεξεργασίας- Όταν τα άτομα με αυτισμό εργάζονται σε μέρη με έντονη κίνηση, υψηλό επίπεδο θορύβου κλπ είναι πολύ πιθανό να παρουσιάσουν αισθητηριακή υπερδιέγερση.
- Εμμονές και στερεοτυπίες – Τα άτομα με αυτισμό εμφανίζουν επαναλαμβανόμενες κινήσεις, συμπεριφορές ή ενδιαφέροντα. Χαμηλή ανοχή του εργασιακού περιβάλλοντος σε ανάλογες εκδηλώσεις μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα απομόνωσης και μη αποδοχής.

Κρίσιμοι παράγοντες για επιτυχημένη επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με ΔΑΦ 1

- Εκπαίδευση στις κοινωνικές δεξιότητες.
- Αξιολόγηση του υποψηφίου εργαζόμενου, σε σχέση με τις επιθυμίες του, τις ανάγκες, τις δεξιότητες του και τις ανάγκες και προϋποθέσεις της συγκεκριμένης θέσης.
- Προετοιμασία του υποψήφιου εργαζόμενου για τη συγκεκριμένη θέση
- Προετοιμασία του αντίστοιχου εργασιακού περιβάλλοντος.
- Εξοικείωση με τις δυσκολίες, ανάπτυξη προσαρμοστικών μηχανισμών, διαδικασίες διαχείρισης κρίσεων

Παράγοντες για επιτυχημένη επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με ΔΑΦ 2

- Διαμόρφωση ειδικών συνθηκών στο χώρο εργασίας: σταθερότητα στην ομάδα και στις απαιτήσεις για την εκτέλεση των εργασιών, προβλεψιμότητα και προετοιμασία για τυχόν αλλαγές.
- Οπτικοποίηση του υλικού και χρήση ημερήσιων προγραμμάτων.
- Διαρκής υποστήριξη του ατόμου στο χώρο εργασίας- Job coach
- Συνεργασία των θεραπειών- εκπαιδευτών με τους εργοδότες- εργασιακό πλαίσιο
- Ανατροφοδότηση για την πορεία του εργαζόμενου μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εκπαιδευτών .
- Κατανόηση και αποδοχή από το εργασιακό περιβάλλον.

Εργασιακή απασχόληση ατόμων με ΔΑΦ σε ΚοιΣΠΕ – Στοιχεία και προοπτικές

Πρόγραμμα: «Ενίσχυση της εργασιακής απασχόλησης των ατόμων με ΔΑΦ» από το Τμήμα Επιστημονικής Τεκμηρίωσης και Εκπαίδευσης

Μάϊος – Ιούνιος 2021 τηλεφωνικές επαφές με το σύνολο των 29 ΚοιΣΠΕ σε πανελλαδικό επίπεδο.

- **4 ΚοιΣΠΕ απασχολούν ως εργατικό δυναμικό από 1 έως 3 άτομα με αυτισμό (Δυτ. Θεσσαλονίκης, Κέρκυρας, Φωκίδας, Άρτας-Πρέβεζας)**
- **11 ΚοιΣΠΕ εκδήλωσαν ενδιαφέρον να απασχολήσουν άτομα με αυτισμό είτε στο εγγύς μέλλον είτε πιο μακροπρόθεσμα.**

**ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΔΑΦ
ΣΤΟΥΣ ΚΟΙΣΠΕ
ΜΑΙΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ
2021**

**Εφοδιαστική αλυσίδα – Catering
(ΚοιΣΠΕ Κερκυρας) / 1 Άτομο**

**Κυλικείο (ΚοιΣΠΕ Δυτ.Θεσσαλονίκης) /
3 Άτομα**

**Συνεργείο Καθαριότητας (ΚοιΣΠΕ
Φωκίδας) / 1 Άτομο**

**Συνεργείο Καθαριότητας (ΚοιΣΠΕ
Άρτας - Πρέβεζας) / 1 Άτομο**

Εργασιακή απασχόληση ατόμων με αυτισμό σε ΚοιΣΠΕ – Προοπτικές

-
- Εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού , όπου υπάρχει ενδιαφέρον
 - Ανάπτυξη διαδικασιών
 - Ανάπτυξη ψηφιακού οδηγού
 - Ανάπτυξη προγραμμάτων προετοιμασίας σε θεραπευτικά πλαίσια
 - Αναζήτηση χρηματοδότησης

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

- **Hendricks, Dawn. (2010). Employment and adults with autism spectrum disorders: Challenges and strategies for success. Journal of Vocational Rehabilitation.**
- **Burgess, Sloane & Cimer, Robert. (2014). Employment Outcomes of Transition-Aged Adults With Autism Spectrum Disorders: A State of the States Report. American journal on intellectual and developmental disabilities.**
- **Jacob, Andrew & Scott, Melissa & Falkmer, Marita & Falkmer, Torbjorn. (2015). The Costs and Benefits of Employing an Adult with Autism Spectrum Disorder: A Systematic Review.**
- **Cimer, Robert & Cowan, Richard. (2009). The costs of services and employment outcomes achieved by adults with autism in the US. Autism**
- **Cimer, Robert. (2009). The monetary benefits and costs of hiring supported employees: A pilot study. Journal of Vocational Rehabilitation.**
- **Σοφία Μαυροπούλου (επιμ) (2007). Η κοινωνική ένταξη σε σχολείο και η μετάβαση σε χώρο εργασίας για τα άτομα στο φάσμα του αυτισμού: Θεωρητικά ζητήματα και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις**

**“ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ
ΑΥΤΙΣΜΟ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ”**

**Ευχαριστώ για την
προσοχή σας!**

- **Autismap.gr**
- **info@autismap.gr**
- **sifneos@kpechios.org**
- **n.mavroidi@kpechios.gr**

